

Patologický novorozenec

MUDr. Šárka Pešková

Pediatrická klinika 2.LF UK a FNM

Oddělení urgentního příjmu dětí FNM

Nedonošený novorozenec

- Narozený před 37. gestačním týdnem (před 37 + 0)
  - Velmi nezralý – před 32. g.t. (32 + 0)
  - Extrémně nezralý – před 28. g.t. (28 + 0)
- Ve většině případů i nižší porodní hmotnost (pod 2 500 g)
- Etiologie:
  - většinou idiopatická
  - rizikové faktory – nízký socioekonomický standard, věk ženy, životní styl a stres matky
  - komplikace těhotenství – předčasný porod, poruchy placenty, VVV, infekce

Vzhled nedonošeného novorozence

- **Hlava** – dolichocefalie, predilekční držení na stranu, snížená elasticita boltce
- **Kůže** – velmi tenká, červená, psrovitání kapilár, lanugo na čele, zádech a ramenou, nejsou bradavky
- **Genitál** – nesestouplá varlata, labia majora nepřekrývají labia minora
- **Končetiny** – semiflexe až extenze, hypotonie

Hlavní problémy

Termolabilita

- tenká kůže, větší povrch těla

Poruchy vodní a elektrolytové rovnováhy

- zvýšená spotřeba tekutin
- nedostatek elektrolytů, minerálů a stopových prvků

Infekce

- nezralý imunitní systém

GIT

- výživa - rychlý růst → zvýšené nutriční nároky x nedostatečně vyvinutý sací reflex (parenterální výživa, sondování)
- nekrotizující enterokolitida

Hlavní problémy

Respirační systém

- RDS – nezralost plic + nedostatek surfaktantu
- BPD – dlouhodobá UPV s přívodem kyslíku

Kardiovaskulární systém

- apnoe, bradykardie
- perzistující ductus arteriosus

CNS

- periventrikulární krvácení
- ischemie

Retinopatie

Hypotrofický novorozenec

- Hmotnost pod 5. percentilem vzhledem k gestačnímu věku
- Proporcionálně malý vs. nitroděložní retardace růstu (jsou hubení a dlouzí)

Hypotrofický novorozenec

Symetrický

- redukovaný obvod hlavy + břicha + délka dlouhých kostí
- příčiny: genetická predispozice, chromosomální vady, kongenitální infekce, nikotin, alkohol, léky, drogy, mateřská malnutrice
- tyto děti pravděpodobně zůstanou malé trvale

Asymetrický

- redukovaný obvod břicha, obvod hlavy v normě
- příčiny: insuficience placenty, preeklampsie, onemocnění srdce a ledvin, vícečetné těhotenství, idiopatická forma
- v prvních měsících rychle vyrostou

A - nedonošený (28 t.)

B - hypotrofický (40 t.) - 1 000g

C - eutrofický (40 t.)

všechny jsou 2-denní

Hypertrofický novorozenec

- Hmotnost nad 95. percentil pro daný gestační věk
- Makrosomie = nadměrná velikost plodu bez ohledu na gestační věk
  - mírná – nad 4 000 g
  - střední – nad 4 500 g
  - extrémní – nad 5 000 g

Hypertrofický novorozenec

- Příčiny:
  - konstitučně velké dítě
  - obezita matky, větší hmotnostní přírůstky matky, multiparita, věk matky
  - polyhydramnion
  - dítě diabetické matky
  - genetické příčiny
  - hydrops
  - idiopatické

Hypertrofický novorozenec

Symetrický typ

- větší obvod hlavy + břicha + délka dlouhých kostí

Asymetrický typ

- normální obvod hlavy, zvětšený obvod břicha – dominuje visceromegalie

Komplikace

- Metabolické – zejména hypoglykémie
- Hematologické – polycytémie a hyperviskozita
- Porodnické komplikace
- Respirační komplikace – zhoršená adaptace dýchání až RDS

Asfyxie

- přerušení dodávky kyslíku → hypoxemie, hyperkapnie, metabolická acidóza
- příčiny perinatální asfyxie
  - prenatální
  - intrapartální
  - postnatální

Prenatální příčiny asfyxie

Přerušení průtoku krve pupečnickem

- komprese pupečnicku, pravý uzel

Porušení výměny plynů na úrovni placenty

- předčasné odloučení placenty, placenta praevia, placentární insuficience

Porucha perfúze na mateřské straně matky

- hypotenze, hypertenze, abnormální děložní kontrakce

Porucha oxygenace matky

- závažné kardiopulmonální onemocnění matky

Postnatální příčiny asfyxie

- všechny stavy, které vedou k ventilačním a oběhovému selhání
  - pneumopatie
  - VCC
  - VVV
  - metabolické poruchy

Orgánové projevy asfyxie

CNS

- HIE, krvácení do CNS

Respirační systém

- RDS, apoplexie, aspirace mekoniuma, perzistující plicní hypertenze

Oběh

- dysfunkce myokardu, selhání periferní cirkulace

Orgánové projevy asfyxie

Ledviny

- akutní renální selhání, SIADH

GIT

- NEC

Krev

- DIC

Játra

- hyperbilirubinémie, hyperamonémie, snížená produkce koagulačních faktorů, akutní jaterní selhání